

Krönika.

Samvete. Ett känsligt samvete borde ibland infinna sig, även vid besök av de spännande pyramiderna i Egypten. Bild: SCANPIX

Den omedvetna rikedomerna

Det är inte lätt att vara rik! Så skulle man kunna säga. Det är inte lätt, när vi har allt och kan göra vad vi vill: resa, tänka, vara. Hela världen ligger framför våra fötter. Det är bara att ta sig ut på "nätet", för att beställa resan. Vi gör det som en naturlig del av vår vardag. Vi har ofta inte en aning om att det vi gör har förberetts av en rad handlingar. Vi tar allt för givet.

DET NÄRVARANDE välfärdssamhället har skapats under en efterkrigstid som vi inte alls förtjänar. Jag noterar de svenska sveken under andra världskriget, bedrägeriet mot andra närliggande nationer, vår undfallenhet för det maktfullkomliga Tyskland. Roten är den omänskliga neutraliteten, där det i nuläget gäller att inte ta ställning alls – snarare segla vidare på ett "suddigt" FN-mandat.

Den svenska nationen har kört fast i ett otydligt FN-mandat, allt sedan Dag Hammarskjölds dagar. Vi tror oss vara internationella men sitter kvar i en sorts överhettad tolerans, som gesken av samförstånd och världssamvete. På våra kära, stenlagda torg går knappast några människor ut för att demonstrera för inflytande och medbestämmande; på 1 maj möjligtvis, men knappt ens då.

DEN SK arbetarrörelsen har inte något mer att säga eller tillföra. Är det någon som demonstrerar så är det invandrare, vilka flytt sina hemländer på grund av maktfullkomliga diktatorer. Det är dessa människor som vet hur världen ser ut, hur människor har det. Det är de som vet hur svårt det är att nå fram till verkligt inflytande, till mänskliga rättigheter – kort sagt till ett demokratiskt styrelseskick.

I vår västvärld började det så smått med de fria männen i Aten. Pionjären Solon baddade för ett inflytande i den antika världen. Detta var för 2 500 år sedan. Här såddes ett frö till demokratiskt medvetande, även om nu den senare Platon i sin skrift om Staten inte har så mycket till övers för allas inflytande och jämlikhet.

Under det romerska imperiets tid kom enväldet att slå ut i full blom, även om det fanns en senat där samtal fördes. Den personligt centrerade makten blev medeltidens signum och långt in i vårt europeiska 1600- och 1700-tal rådde "Kung Sols" maktfullkomlighet i Versailles salar.

NÄR LUDVIG den XVI tvingades inkalla ständerna efter 150 års frånvaro blev det för mycket, ty det franska folket vägrade till och med att betala den skattsalten. Kriget i Nordamerika tog alla skattemedel och de obefintliga folkliga strukturerna var nerslitna av ett alltför feodalt tänkande.

Med andra ord: det blev nödvändigt för folket i gemen att gå ut på gator och torg för att säga sin mening. Detta var 1789 i ett Frankrike som sargats av adelns dominans och kungens isolerade värld.

Beteendet går igen nu – 2011. Men än 220 år senare ljuder det i Kairo av folkets röster. Det är som om varje Pyramid skulle kunna stormas, som en gång Bastiljen.

INTE KAN VI förstå, inte kan USA inte. Under decennier utvecklade Amerikas närvaro i Egypten under Hosni Mubaraks tid en diktatur utan "mänskligt ansikte". Faraonerna var ju inte demokrater precis. Men ändå – skulle inte en röst från den amerikanska och franska revolutionen kunna

genomtränga Tutankamons grav och flöda ut genom Sfinxen i Gizas dolda mun?

I SVERIGE har UD hand om det personliga samvetet. Det är först när dess talesman/kvinna säger stopp som resor ställs in. Svenskar har åkt till Nilens stränder för att de i sin enfaldiga egoism ville få några dagar i solen! Vilken sol! Snarare glimmar den kniv till som skadade SR:s Bert Sundströms rygg. Den borde vi se och förstå!

Brutaliteten utanför bussfönstren, då turisterna forslas upp mot Luxor. Det är då som ett känsligt samvete borde infinns sig, som säger att vi inte har något att göra med "diktaturens kreatur", inte ens som turister.

Kanske har vi inte förstått att vårt land skälvde av oro under storstrejken 1909 eller vid det kungliga borggårdstalet 1914 eller vid skotten i Ådalen 1931. En lång rad av svåra händelser har banat väg fram till vårt välfärdssamhälle. Det förstår den eller de som vet vad människovärde och samhällsvärde är.

HISTORIELÖSHETEN måste fyllas av medvetande och ansvar. Vårt globala ansvar ges en påminnelse. Ja, ibland kan det vara viktigt att inse hur "fattiga" vi egentligen är!

Nej, det är inte lätt att vara rik.

HANS-EVERT RENÉRIUS